

Gerard Kramer

Over het (wan)gedrag van weduwen

WoordStudie

1 Timoteüs 5:11

In 1 Timoteüs 5 staat een moeilijke tekst, zowel qua vertaling als qua uitleg, over wangedrag van bepaalde jonge weduwen. In deze WoordStudie proberen we erachter te komen wat Paulus precies bedoelde. Hij gebruikt namelijk een nogal buitenissig woord, in combinatie met Christus, dat lastig te vertalen is en zelfs in het Nederlands moeilijk met één woord kan worden weergegeven. De vertalers worstelen al lange tijd met dit woord.

Om welk Grieks woord gaat het?

Het gaat om de woordgroep *katastrèniaoo tou Christou* in 1 Timoteüs 5:11. We gaan eerst na hoe deze woordgroep (in de vertaling onderstreept) in een aantal Bijbelvertalingen¹ wordt weergegeven:

- * SV: want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zo willen zij huwelijken;
- * NBG: want wanneer de zinnen haar van Christus aftrekken, willen zij huwen;

---

¹) SV = Statenvertaling; NBG = vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap; TE = Telosvertaling; WB = Willibrordvertaling; NB = Naardense Bijbel; NBV = Nieuwe Bijbelvertaling; HSV = Herziene Statenvertaling; BGT = Bijbel in Gewone Taal.

- * TE: want wanneer zij zich in zinnelijkheid tegen Christus keren, willen zij trouwen;
- * WB: want hun zinnen trekken hen licht af van de dienst van Christus, dan willen zij opnieuw trouwen;
- * NB: want wanneer hun zinnen hen van Christus vervreemden, willen zij trouwen;
- * NBV: wanneer hun hartstocht hen van Christus vervreemdt, zullen zij weer willen trouwen;
- * HSV: want als zij door het volgen van hun lusten zich afkeren van de dienst van Christus, willen zij trouwen;
- * BGT: want die willen toch weer trouwen. Want als zij weer seksuele verlangens krijgen, dan geven zij hun trouw aan Christus op.

Evaluatie

- Vier vertalingen – NBG, TE, WB, NB – vertalen iets met ‘zinnen’ of ‘zinnelijkheid’. ‘Zinnelijk’ betekent ‘op de lichamelijke driften betrekking hebbend’. Dat is ruimer dan alleen het seksuele.
- Drie vertalingen – NBV, HSV, BGT – kiezen voor een vertaling die volledig in de seksuele sfeer ligt, en vertalen iets met ‘hartstocht’, ‘lusten’, ‘seksuele verlangens’.
- De SV vertaalt iets wat voor de moderne lezer in deze samenhang niet direct begrijpelijk zal zijn, namelijk ‘weelderig geworden’.

De Griekse woordgroep en de jonge weduwen

Een probleem is dat het belangrijkste woord van de Griekse woordgroep, het werkwoord *katastrèniaoo*, alleen in 1 Timoteüs 5:11 voorkomt. Het komt ook niet voor in de LXX, de Griekse vertaling van het Oude Testament. Bauer² beschrijft het woord als ‘geleid worden door zinnelijke driften’. De verkorte vorm *strèniaoo* komt echter wél voor in het Nieuwe Testament, nl. in Openbaring 18:7, 9 in de

---

²) Walter Bauer, *Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur*, New York 5e druk 1971.

betekenis van ‘weelderig leven’. Dit woord heeft echter tegelijk de betekenis van ‘een wellustig leven leiden’. Kennelijk gaat het bij (*kata*)*strèniaoo* om een combinatie van een zowel op comfort en weelde als op seksuele bevrediging gerichte manier van leven³.

Paulus wilde niet dat jonge weduwen door de gemeente werden onderhouden. Zij liepen het gevaar zich dan volledig op eigen comfort en genot te richten, en daardoor op het krijgen van een nieuwe man die dit mogelijk zou maken – en dit alles blijkbaar op zo’n ik-gerichte manier dat Christus volledig buiten beeld raakte. Hun genotzuchtige leven, dat in niets meer deed denken aan het leven als gelovige vrouwen dat zij kennelijk eerst hadden geleid, werd zichtbaar in een leven van ledigheid, praatziekte en bemoeizucht. Feitelijk keerden ze zich daarmee tegen Christus. Zulke weduwen moest Timoteüs afwijzen: hun eigen wil stond immers centraal.

Opmerkelijk genoeg zegt Paulus in het vervolg (vs. 14) dat hij wil dat jonge weduwen trouwen! Maar dan gaat het niet om de volledig ik-gerichte wensen die jonge weduwen tot de zojuist beschreven denkwijze en praktijk brengen, maar om de wil van Paulus als apostel van Christus. Dan ligt het accent volledig op het ontstaan van een nieuwe verbintenis die in overeenstemming met Gods wil is en waar ook voor de buitenwereld een goed getuigenis van uitgaat.

Oude Sporen 2015

---

³) Zie James Hope Moulton & George Milligan, *The Vocabulary of the Greek Testament illustrated from the papyri and other non-literary sources*, Grand Rapids, Michigan, reprint 1985, p. 592.